

tíðindablaðið

Útgevandi: p/f sosialurin

Fyribilsblaðstjóri: Vilhelm Johannesen (ábyrgd)

Bláðfólk: Hagni Djurhuus, Dagny Joensen, Jóhann Mortensen og Jan Müller

Lýsingar: Árni Joensen

Uppseting: p/f sosialurin. Prent: p/f pressan 1981

sosialurin

Postsmoga 76,
3800 Argir,
telefon 11820

Fólkaflokkurin sniðgongur løgtingið

Í FÓLKATINGINUM hevur nývaldi fólkatingsmaðurin hjá fólkaflokkinum hildið sína fyrstu røðu. Brot úr hesi røðu vórðu í útvarpinum mikukvæðið.

FÓLKATINGSMAÐURIN skuldi seta fram uppskot á fólkatingi um at umleggja stuðulsskipanina úr ríkiskassanum til blokksstuðul. Hann skuldi eisini seta fram uppskot um, at heimasýrið skal yvirtaka loyvini til útvarpsstøðir, soleiðis at TWR kann fáa loyvi at byggja útvarpsstøð í Føroyum. Somuleiðis skuldi hann reisa onnur mál í fólkatinginum. Eitt nú undirgrundsmálið og hernaðarmálið.

HVOKKIN ER HANN — Grímur á Skóg. Kann nakar lata vera við at hugsa um orðini hjá fyrrverandi formanni fólkaflokksins: Ongin yvir og ongin við síðuna av Føroya Løgtingi. Nú skal sami flokkur seta uppskotið fram á fólkatingi. Og hvør minnst ikki, hvussu fólkaflokkurin upp undir hvørt fólkatingsval hevur sagt, at fólkatingssessirnir eru týðningarleysir og eiga at verða avtiknir.

TAD ER MØGULIGT AT stuðulsskipanin úr ríkiskassanum skal leggjast um, men tað er ikki rætt, at hetta mál verður reist í danska fólkatinginum, áðrenn tað er viðgjørt og avgjørt á Føroya Løgtingi. Løgtingið hevur ikki ynskt at yvirtaka loyvini til útvarpsendingar. Og undirgrundsmálið og hernaðarmálið skulu heilt natúrliga viðgerast av umboðum fyri heimastýrið og ríkisstjórnina. Ikki av fólkaflokkinum og donskum politikkarum í danska fólkatinginum.

Hin føroyski Fólkaflokkurin
v/ Jógvan Sundstein
3800 Tórshavn

Sambært tíðindir í útvarpinum og bløðunum ætlar fólkatingsumboðið hjá fólkaflokkinum at seta fleiri uppskot fram á fólkatingi.

Talan er um at reisa spurningin um blokksstuðul á fólkatingi. Mannagongdin má sjálvandi vera tann, at løgtingið fyrst tekur støðu til henda spurning, áðrenn hann verður lagdur fyri fólkatingið. Undirgrundsmálið, sum liggur í eini nevnd hjá løgtinginum, verður eisini nevnt ímillum tey mál, sum fólkatingsmaðurin ætlar at reisa á fólkatingi. Talan er eisini um fleiri onnur mál. M.a. um mál sum hoyra undir heimastýrið og føroysku kommunurnar.

Mannagongdin hevur higartil verið, at slík mál annaðhvørt verða reist á løgtingi ella verða tey lögð fyri løgtingið áðrenn tey vera lögð fyri fólkatingið. Í

oddagrein

TÁ TOSAD HEVUR verið um føroysku fólkatingssessirnir, hevur spurningurin higartil verið, um føroysku fólkatingsumboðini skulu leggja seg út í innanhýsis politisk viðurskipti í Danmark ella ikki. Men nú er øðrvísi. Nú ætlar fólkaflokkurin at bera tað so í bandi, at danskir fólkatingsmenn skulu leggja seg út í innanhýsis politisk viðurskipti í Føroyum. Málini skulu takast úr hondunum á Føroya løgtingi og reisast í fólkatinginum.

NÚ SKAL ONGIN KOMA og siga at fólkatingssessirnir ongan týðning hava. Øll tey mál, sum fólkaflokkurin ikki fær meiriluta fyri á løgtingi, tey skulu reisast í fólkatinginum í tí vón, at fólkatingið skal koma uppí leikin og siga heimastýrinum hvar skápið skal standa. Er hetta ikki á sniðganga løgtingið? Er hetta ikki beint tvørtur ímóti tí sum fólkaflokkurin higartil hevur sagt um at fólkatingssessirnir ongan týðning hava og tí eiga at verða avtiknir?

TIL SEINAST í røðu síni umrøddi fólkatingsmaðurin spurningin um luttøku í donskum politikki. Hann segði at »frísinnað« arbeiði gongur tvørtur um landamærk. Tá vit hava sagt at javnaðarpolitikkur gongur tvørtur um landamærk, hevur hetta ongatíð verið góðtikið.

STUTT SAGT MÁ niðurstøðan verða, at tá javnaðarflokkurin arbeiðir saman við danska javnaðarflokkinum, so er hetta at leggja seg út í innanhýsis politisk viðurskipti í Danmark, meðan tað eitur »at frísinnað arbeiði gongur tvørtur um landamærk« tá fólkaflokkurin ger tað sama, t.v.s. arbeiðir saman við borgarligum flokkum í Danmark!!!

Sitandi samgonga arvaði eitt væl útbyggt samfelag við vælútbygðum framleiðsluhjólum

Løgmaður ekuldi ikki komt sær at tosa um, hvussu vánalig figgjargliga støðan var, tá henda samgongan tók yvir, um tómar grunnar o.s.f. Vilhelm Johannesen visir í politisk viðmerkingini á, at samfelagið er útbyggt við peningi úr grunnunum, sitandi samgonga arvaði frá undanfarnu. Men nú hevur henda samgongan tømt tveir grunnar so væl, at tað mangla heilar 90 milliónir fyri at koma upp á null

Seinastu trý árinu hevur lögmaður við jøvnum millumbilum tosað og skrivað, um hvussu vánalig figgjargarstøðan hjá tí almenna var, tá henda samgongan tók við.

Tað skal ásannast, at tey seinastu tvey árinu undanfarna samgonga sat, vóru stórir trupulleikar. Okkara høvuðsvinna var rakt av eini kreppu. Av eini figgjarglóg uppá stívliga 600 mió. kr. var neyðugt at jatta meira enn 200 mió. kr. til fiskivinnuna. Hetta svarar til umleið ein triðing av allari figgjarglógini tað árið. Av eini figgjarglóg uppá meira enn 1200 mió. kr. í komandi figgjarglóg er játtanin til fiskivinnuna 250 mió. kr. ella umleið ein fimtingur av allari figgjarglógini.

Løgmaður hevur sagt, at allir kassar og allir grunnar vóru tómar, tá sitandi samgonga tók við, og at tað var neyðugt við eini lantøku uppá nærum 500 mió. kr. fyri at fylla í aftur grunnarnar og fyri at fáa landskassan uppá 0. Men hvussu nógv hald er í hesum pástandi. Beint eftir at sitandi samgonga tók við, kom ein lýsing í bløðini frá landsstýrinum, har sagt varð, at skipaegjarar, sum vildu hava serlán til fiskiskip, skuldu senda landsstýrinum umsókn um hetta. Ein áheitan um at søkja um pening. Og peningurin til serlánini var tókur nakað áðrenn henda samgongan tók við.

Nakað seinni kom eitt

uppskot frá landsstýrinum um at avtaka stutt-leikaskattin. Hesin skattur fór í grunnin til bygging av bygda- og ungdomshúsum. Sjálvandi spurdu vit í javnaðarflokkinum, hvussu landið nú skuldi útvega pening til grunnin sum letur stuðul til bygging av bygda- og ungdomshúsum. Og svarið var, at hetta var ongin spurningur ta fyrstu tíðina, tá tað var ov mikið av peningi í grunninum. Her hava vit so næsta grunnin, henda samgongan yvirtók við nógvum peningi.

Eisini kom landsstýrið heilt skjótt í valskeiðnum við uppskoti um at stovna alment sjónvarp. Síðani eru ikki minni enn tvey hús keypt til almenna sjónvarpið. Og eisini her fáa vit at vita, at tann figgjargliga síðan av málinum var greið, við tað at tað var ov mikið av peningi í sjónvarpsgrunninum. Her hava vit so trý dømir um almennar grunnar, ið vóru á tremur av peningi, tá sitandi samgonga tók við, og so er at spyrja, hvussu hetta samsvavar við tað, sum lögmaður áhaldandi førir fram um tómar kassar og tómar grunnar. Tað samsvavar yvirhøvdur ikki!

Sitandi samgonga fekk eitt væl útbyggt samfelag og eitt væl útbyggt framleiðslutól í arv frá undanfarna samgongu. M.a. fekk hon eisini Smyril og Teistan. Eykafiggjarglógin fyri 1982/83 verður í

politisk viðmerk- ing

lotuni viðgjørd á tingi. Har siggja vit, at meðan játtanin til Strandferðsluna varð sett til 28 mió. kr., so er veruliga hallið bert stívar 18 mió. kr. Munurin uppá stívar 9 mió. kr. stavar frá leiguinntøkuni av Teistanum í Trinidad. Hesa upphædd hevur landsstýrið nýtt til keyp av tyrluni. Var ongin Smyril og ongin Teisti so skuldi henda upphæddin útvegast á annan hátt.

Síðani 1980 er figgjarglógin nærum tvífaldað. Uttanlandsskuldin er meira enn tvífaldað. Hvussu stendur nú til í almennum kassum og almennum grunnum. Vit kunnu t.d. kaga niður í tiltaksskassan hjá ráfiskagrúnninum. Har skuldi verið einar 40-45 mió. kr. Nakað av hesum varð spart upp av undanfarna samgongu. Men har er tómt. Vit kunnu eisini kaga niður í grunnin til endurnýgging av fiskiskipaflotanum. Har tørva einar 40-45 mió. kr. fyri at fáa grunnin uppá 0.

Við bert at kaga niður í tveir almennar grunnar kunnu vit longu nú sláa fast, at har resta umleið 90 mió. kr. Hjá fiskivinnuni eru trupulleikarnir mikroskopiskir ímun til tað teir vóru í 1980. Vit seta eitt útflutningsmet fyri og annað eftir. Hóast hetta resta 40-45 mió. kr. í tiltakssgrunninum hjá ráfiskagrúnninum og umleið sama upphædd í grunninum til endurnýgging av fiskiskipaflotanum.

Í slíkari støðu vildi ein og hvør annar lögmaður kunna sær at tagt um tómar kassar og tómar grunnar hjá øðrum samgongum.

Vilhelm Johannesen

onkrum ferum verða spurningar tiknir upp og loystir við samráðingum millum heimastýrið og donsku ríkisstjórnina. Um vit skulu fara eftir tíðindunum í útvarpinum og bløðunum, ætlar fólkaflokkurin nú at broyta hesa mannagongd, soleiðis at mál í summum ferum verða tikin úr løgtinginum (undirgrundsmálið) og lögð fyri fólkatingið og í øðrum ferum verða lögð fyri fólkatingið, áðrenn løgtingið hevur tikið støðu.

Hetta samsvavar illa við ta støðu fleiri flokkar á tingi — teirra millum fólkaflokkinn — hava til fólkatingsumboðanina. Sagt verður jú, at fólkatingssessirnir ongan týðning hava og at føroysku fólkatingssessirnir tí eiga at verða avtiknir.

Javnaðarflokkurin ynskir fegin at fáa nærri at vita frá fólkaflokkinum hvat liggur í hesum tíðindum.

Føroya Javnaðarflokkur
Atli P. Dam, formaður